

PROGRAMMA **van** **TOETSING en AFSLUITING**

2023 – 2024

HAVO 5

SCHOOLEXAMEN & EINDEEXAMEN

R.K. SCHOLENGEMEENSCHAP MARIANUM
voor vmbo-havo-vwo
Deken Hooijmansingel 1
7141 EA GROENLO
Tel. 0544 - 477070

**Vastgesteld door het bevoegd gezag,
september 2023**

INHOUD:

Nut en noodzaak van het PTA	3
-----------------------------------	---

DEEL I. ALGEMEEN GEDEELTE

1. Examen, slagen en zakken.	4
2. Afspraken, inleverdata en achterstanden.	4
3. Examenreglement	4

DEEL II. PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING - REGELINGEN

4.1 Opbouw van het schoolexamen en het centraal examen	5
4.2 Toetsrooster	7
4.3 Recht van inzage	8
4.4 Herkansingsregelingen	8
4.5 Berekening van het eindcijfer Schoolexamen.	10
4.6 Regels ter vaststelling van de uitslag van het examen	10
(De slaag-/zakregeling)	
4.7 Afwijkende wijze van examineren	11
4.8 Afmelding wegens ziekte e.d.	11
4.9 Fraude en andere onregelmatigheden	12
4.10 Commissie van beroep.	13
4.11 Instructies voor eindexamenkandidaten	13
4.12 Data en tijdstippen Centraal Schriftelijke Examens.	13
4.13 Vrijstellingsregeling voor leerlingen die doubleren	14
4.14 Overstappers van havo-5 naar vwo-5	14
4.15 Havoleerlingen volgen vwo-niveau	14

DEEL III. PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING – VAKKEN ..

Nut en noodzaak van het PTA

Beste examenleerlingen havo 5,

Je begint dit schooljaar aan het laatste deel van je examen traject. In april rond je het school-examen (SE) af en start je met het centraal examen (CE).

Ook voor het examenjaar is iedere school verplicht een PTA op te stellen met daarin de regels voor het SE. Het programma van het SE wordt zoals elk schooljaar door de school zelf gemaakt. Het programma en de regels voor het CE worden altijd door het College voor Toetsen en Examens (CvTE) bepaald. Die regels staan in het examenreglement van de school.

Dit laatste afsluitende schooljaar maken we gebruik van drie toetsweken. Met deze toetsweken willen we je alvast laten wennen aan manier waarop de centrale examens worden ingepland. Het (voorlopige) rooster van de centrale examens in mei 2024 is ook in dit PTA te zien. Verder zul je zien dat in dit schooljaar de toetsen voor alle vakken meetellen voor het SE.

Laat dit PTA ook thuis lezen, zodat ze ook daar op de hoogte zijn van wat er dit schooljaar allemaal gaat gebeuren wat betreft je examenprogramma

Wij wensen je heel veel succes met het laatste deel van je examen traject.

Mede namens de docenten en onderwijsassistenten,

Yvonne Bouw
Teamleider havo/vwo bovenbouw

DEEL I. ALGEMEEN GEDEELTE

1. Examen, slagen en zakken

Het examen bestaat uit twee delen: het schoolexamen en het centraal examen. Met het schoolexamen zijn de leerlingen in de vierde klas voor een deel al begonnen en dit jaar zullen ze dat voor alle vakken afmaken. De toetsen e.d. voor het schoolexamen worden gemaakt door eigen docenten. Enkele vakken kennen alleen een schoolexamen. Het cijfer voor dit schoolexamen is dan het eindcijfer voor die vakken. In het overzicht op blz. 5 kun je zien om welke vakken dat gaat.

Het centraal examen is een landelijk examen dat plaatsvindt in mei en juni. Het is alleen een schriftelijk examen waarvoor de opgaven landelijk worden vastgesteld. De correctie gebeurt door de eigen docenten en door een tweede corrector van een andere school.

Ruim voor het centraal examen moeten alle onderdelen van het schoolexamen zijn afgerond. De datum waarop die onderdelen moeten zijn afgerond is dit schooljaar **woensdag 17 april**. Als je onderdelen uit het SE niet afgerond hebt (toetsen, praktische opdrachten of handelingsdelen) dan kun je niet aan het centraal examen meedoen.

De slaag-/zakregeling kun je zien op blz. 10 en 11 bij *Regels ter vaststelling van de uitslag van het examen*.

De school mag alleen hele cijferlijsten uitreiken, geen certificaten per vak.

Als je het examenjaar overdoet, stel je in overleg met je mentor en de vakdocenten een studieprogramma op dat voldoet aan de wettelijke voorwaarde van 700 klokuren onderwijstijd voor het hele schooljaar. De vakken uit het combinatiecijfer die je afgesloten hebt, hoef je niet over hoeft te doen, maar dat mag wel, bijvoorbeeld om je (combinatie)cijfer te verbeteren. Dat zijn maatschappijleer, levensbeschouwing, ckv en het profielwerkstuk.

2 Afspraken, inleverdata en achterstanden

Dit PTA bevat een groot aantal regelingen. Het gaat daarbij om de data van toetsen en de inleverdata voor praktische opdrachten (PO) en handelingsdelen (HD). Wanneer inleverdata voor PO's of HD's overschreden worden gelden de volgende regels:

- Docenten geven achterstanden door aan de mentor; die zal niet alleen de leerling daarop aanspreken, maar ook de ouders hierover informeren.
- De mentor en de docenten kunnen besluiten de achterstanden onder toezicht in te laten halen in alle vrije uren tussen 08:00 en 17.00 uur.
- De leerling kan op elk tijdstip in het schooljaar tijdelijk van alle lessen uitgesloten worden tot de achterstanden zijn ingehaald. De teamleider beslist hierover.
- Het toekennen van het cijfer 1,0 voor een praktische opdracht
- Om in het examenjaar voor het centraal examen (CE) aangemeld te kunnen worden, moeten alle onderdelen uit het schoolexamen (SE) afgerond zijn.

3 Examenreglement

- Het eindexamen wordt onder verantwoordelijkheid van het bestuur van SG Marianum afgenomen door de rector en de examinatoren.
- De examinatoren zijn de leraren die belast zijn met het afnemen van het examen.
- De secretaris van de eindexamens voor de afdelingen vmbo, vwo en havo is dhr. W. Koolenbrander.
- Het eindexamen bestaat bij de meeste vakken uit twee gedeelten:
 - a het schoolexamen (SE): 50% van het uiteindelijke examencijfer
 - b het (schriftelijk) centraal examen (CE): 50% van het uiteindelijke examencijferEnkele vakken kennen alleen een schoolexamen. (Zie bladzijde 5.)
- Het complete Examenreglement is in te zien bij de verantwoordelijken voor de examinering en de teamleiders op de locaties Groenlo en Lichtenvoorde.
- Het examenreglement bevat informatie die voor alle kandidaten geldt. Een deel hiervan staat ook in dit PTA-zoals:
 - * Wat er gebeurt wanneer een kandidaat zich bij het eindexamen schuldig maakt aan een onregelmatigheid, fraude of ongeoorloofd verzuim;

- * De samenstelling van de Commissie van Beroep;
- * De manier waarop de uitslag wordt vastgesteld;
- * De herkansingsregeling voor het SE en CE.

DEEL II REGELINGEN

4.1 Opbouw en data van het schoolexamen (SE) in de tweede fase

In de Tweede Fase op Marianum zijn alle leerlingen vanaf de eerste les in havo-4 'eindexamenkandidaten'. Je begint dan namelijk voor een aantal vakken al met de opbouw van het schoolexamen.

Het eindexamen **havo** bestaat voor de meeste vakken uit een schoolexamen en een centraal examen. Hieronder staan alle vakken, met vermelding van SE en/of CE en het aantal studielasturen (slu's) dat aan de vakken verbonden is. Voor elk vakkenpakket komt het neer op 1600 klokuren per schooljaar. Dat is 40 klokuren per week, te besteden aan schooltijd.

Gemiddeld wordt ruim de helft van deze slu's omgezet in les- / contacttijd. Onder de andere helft van deze tijd valt zelfstudie, zoals huiswerk.

Vaknaam	Slu's	SE	CE
Nederlands	400	se	ce
Engels	360	se	ce
Duits	400	se	ce
Frans	400	se	ce
Levensbeschouwing	80	se	---
Maatschappijleer	120	se	---
Lichamelijke Opvoeding	120	se	---
CKV	120	se	---
3xO	80	---	---
Profielwerkstuk	80	se	---
Wiskunde A	320	se	ce
Wiskunde B	360	se	ce
Wiskunde D	320	se	---
Natuurkunde	400	se	ce
Scheikunde	320	se	ce
Biologie	400	se	ce
Aardrijkskunde	320	se	ce
Economie	400	se	ce
Bedrijfseconomie	320	se	ce
Geschiedenis	320	se	ce
Kunst Beeldende Vorming	320	se	ce
Muziek	320	se	ce

Inhoud van het Schoolexamen

Bij de verschillende vakken bestaat het SE uit een of meer van de volgende onderdelen:

- *Toetsen Schriftelijk (TS), Toetsen Mondeling (TM), Toetsen digitaal (TD) en Toetsen Luisteren (TL)* waarvoor cijfers gegeven worden. Ze testen vooral kennis en inzicht. Ze vinden plaats op centraal vastgestelde momenten. (Zie hiervoor 4,2 Toetsrooster.)
- *Praktische opdrachten (PO)*, die ook een cijfer opleveren. Bij deze opdrachten gaat het vooral om vaardigheden.
- *Profielwerkstuk*. Elke leerling moet een profielwerkstuk maken, waarin hij kennis en vaardigheden demonstreert van een één profielvak of combinatie van twee vakken, waarbij minstens één van deze vakken een profielvak moet zijn. Dit werkstuk wordt becijferd en dat cijfer wordt opgenomen in het combinatiecijfer. Zie voor verdere aanwijzingen het instructiemateriaal voor het onderdeel Profielwerkstuk.
- *Handelingsdelen (HD)*. Hiervoor worden geen cijfers gegeven, maar ze moeten minimaal naar behoren zijn afgerond

Loopbaanoriëntatie is een onderdeel dat door de school verplicht gesteld is in het 'geheel vrije deel'. Het kent geen schoolexamen en ook geen centraal examen. Voor het overige geldt voor dit

onderdeel wel dat alle opdrachten (handelingsdelen) minimaal 'naar behoren' moeten zijn afgerond.

Enkele praktische regels voor (SE-)toetsen en het centraal examen

- Deelnemers aan de toetsen vullen op de presentielijsten hun naam in en tekenen voor aanwezigheid;
- Woordenboeken, Binas, (grafische) rekenmachines worden niet door de school verstrekt. De Bosatlas wel, als dat van toepassing is;
De **Binas** die door de leerling tijdens een SE-toets of het CE gebruikt wordt, moet 'schoon' zijn. Dat wil zeggen dat er geen aantekeningen of andere aanvullingen in aangebracht mogen zijn. De Binas wordt daarom vóór of tijdens een toets/examen gecontroleerd. Staan er wél aantekeningen in, of zijn er wél aanvullingen in aangebracht, dan mag deze Binas niet bij de toets of het examen gebruikt worden. De leerling krijgt in dit geval van school geen vervangend exemplaar.
Ook de **woordenboeken** die een leerling tijdens een SE-toets of het CE gebruikt, moeten vrij zijn van aantekeningen e.d.
Als een leerling (een van) bovengenoemde boeken waarin aantekeningen gemaakt zijn of andere toevoegingen zijn aangebracht bij SE-toetsen of het CE gebruikt, dan valt dit onder *fraude en andere onregelmatigheden* (Zie hiervoor 4.9 Fraude en andere onregelmatigheden).
- De **grafische rekenmachine** die bij een SE-toets of het CE gebruikt wordt, moet aan de geldende voorwaarden voldoen. Die voorwaarden worden jaarlijks door de landelijke College voor Toetsen en Examens (CvTE) vastgesteld.
- Een leerling die bij een toets te laat komt (door overmacht) kan onder begeleiding van de teambegeleider of teamleider tot het toetslokaal worden toegelaten. Als een leerling zonder geldende redenen voor een toets te laat komt, dan mag hij/zij niet aan die toets meedoen. In zo'n geval heeft de leerlingen op niet-geoorloofde manier een toets gemist.

4.2 Toetsrooster 2023-2024 HAVO 5

toets-week	week	datum	ochtend	TS	middag	TS
1	43/44	Do 26 okt	Wiskunde A en B	501	Nederlands	501
		Vr 27 okt	Economie	501	Duits	501
		Ma 30 okt	Bedrijfseconomie Natuurkunde	501 501	Levensbeschouwing	501
		Di 31 okt	Biologie	501	Aardrijkskunde Wiskunde D	501 501
		Wo 1 nov	Geschiedenis Scheikunde	501 501	Muziek	501
	46	13 t/m 17 nov	<i>Inhaalronde 1^e toets-week</i>	501		
2	2/3	Do 11 jan	Biologie	502	Geschiedenis Natuurkunde	502 502
		Vr 12 jan	Aardrijkskunde Wiskunde D	502 502	Maatschappijleer	501
		Ma 15 jan	Nederlands	502	Economie	502
		Di 16 jan	Kunst Algemeen (computer)	501	Wiskunde A en B	502
		Wo 17 jan	Scheikunde Bedrijfseconomie	502 502	Duits	502
Cito	4	Ma 22 jan	Kijk-/luistertoets DU			
		Wo 24 jan	Kijk-/luistertoets EN			
	5	Ma 29 jan	Kijk-/luistertoets FA			
	4	22 t/m 26 jan	<i>Inhaalronde 2^e toets-week</i>			
	8	19 t/m 23 feb	<i>Herkansingsweek toetsweek 1 en 2 (2 herkansingen)</i>			
3	11/12	Do 14 mrt	Scheikunde Bedrijfseconomie	503 503	Nederlands	503
		Vr 15 mrt	Economie	503	Muziek Frans	502 501
		Ma 18 mrt	Geschiedenis Natuurkunde	503 503	Kunst Algemeen (computer)	502
		Di 19 mrt	Wiskunde A en B	503	Biologie	503
		Wo 20 mrt	Engels	501	Aardrijkskunde Wiskunde D	503 503
	13	25 t/m 28 mrt	<i>Inhaalronde 3^e toets-week</i>			
	15	8 t/m 12 apr	<i>Herkansingsronde 3e toetsweek (1 herkansing)</i>			
	16	Wo 17 apr	Afsluiting SE			

4.3 Recht van inzage

Nadat een toets gemaakt en door de docent gecorrigeerd is, wordt die aan de leerlingen ter inzage gegeven en besproken. Dit geldt ook voor Praktische Opdrachten en Handelingsdelen. Toetsen worden daarna weer ingenomen en door school bewaard. De leerling (of zijn wettelijke vertegenwoordiger) behoudt gedurende zijn schoolloopbaan het recht tot inzage in de gemaakte toetsen, na overleg met de docent die de toets heeft afgenomen.

Ook gemaakte centrale examens kunnen na correctie worden ingezien en met de docent worden besproken. Van gemaakte examens (SE en CE) mogen geen kopieën, scans of foto's worden gemaakt.

4.4 Regeling schoolexamen en Herkansingsregeling

I. Deelname aan de onderdelen van het Schoolexamen

1. Het Schoolexamen bestaat, afhankelijk van het vak, uit meerdere onderdelen: toetsen (hieronder te verstaan schriftelijke toetsen, mondelinge toetsen en kijk- en luistertoetsen), praktische opdrachten, handelingsdelen en het profielwerkstuk.
2. Elke kandidaat is verplicht deel te nemen aan schriftelijke/digitale en kijk- en luistertoetsen op de in het PTA genoemde data en aan de mondelinge toetsen op met de examinator afgesproken momenten.
3. Kandidaten leveren Praktische opdrachten en Handelingsdelen in uiterlijk op de datum die daarvoor is vastgesteld in het PTA.
4. Kandidaten zijn aanwezig bij de momenten voor een beoordeling van de voortgang van het Profielwerkstuk en/of zij leveren tijdig de voor een beoordeling benodigde documenten in.
5. Van de hierboven genoemde data en termijnen kan alleen worden afgeweken vanwege geoorloofde afwezigheid door bijzondere omstandigheden, en na overleg van de mentor/leraar met de verantwoordelijke voor de examinering.

II. Toetsen

6. Elke toets wordt tweemaal aangeboden; er zijn dus steeds twee toetsrondes. De eerste ronde vindt plaats op data zoals vastgelegd in het PTA. Voor mondelinge toetsen worden afspraken gemaakt met de docent. De inhaalronde voor schriftelijke toetsen vindt later plaats op de momenten zoals die in het toetsrooster zijn aangegeven. Wanneer een mondelinge toets om geldige redenen gemist is, moet voor die toets met de betreffende docent een nieuwe afspraak gemaakt worden. In het geval dat een leerling een mondeling toetsmoment om ongeldige redenen gemist heeft, gaat art .II 10, hieronder vermeld, in werking.
7. Voor kijk-/luistertoetsen Engels, Duits en Frans, geldt dat hiervoor geen herkansingsmogelijkheden zijn. De docenten voor deze talen geven voorafgaand aan een luistertoets wel de gelegenheid tot een oefening hiervoor. Wanneer een kandidaat te laat bij het toetslokaal aanwezig is, wordt hij daar niet meer toegelaten.
8. Een kandidaat die in de eerste ronde een toets heeft gemist vanwege geoorloofde en bij de school door de ouder(s)/verzorger(s) dezelfde dag, voorafgaand aan de toets, gemelde afwezigheid maakt de betreffende toets tijdens de inhaalronde. Achteraf gemelde afwezigheidsmeldingen worden in dit verband door de school niet geaccepteerd. Wanneer een leerling aan een toets heeft deelgenomen, wordt die toets als tellend beschouwd. Meldingen achteraf dat een leerling bijvoorbeeld niet zo goed in orde was en daardoor een toets niet goed heeft kunnen maken of te veel last van spanning had, kunnen niet tot het toekennen van een herkansing leiden.
9. Alleen als een kandidaat door bijzondere omstandigheden een toets zowel in de eerste als in de inhaalronde niet heeft kunnen maken wordt na overleg van de mentor/leraar met de verantwoordelijke voor de examinering een derde toetsmoment vastgesteld.

Onder bijzondere omstandigheden vallen bijvoorbeeld overmachtssituaties als familieomstandigheden, ziekhuisopnames, langdurige ziektes en door de school georganiseerde activiteiten tijdens toetsen. Hieronder vallen in ieder geval geen kortstondige ziekmeldingen.

10. Een kandidaat die in de eerste ronde een toets heeft gemist vanwege niet-geoorloofde en/of niet bij de school gemelde afwezigheid krijgt voor deze toets géén cijfer toegekend. Na schriftelijk verzoek van de leerling aan de examencommissie kan deze commissie op grond van het Eindexamenreglement besluiten of de toets alsnog gemaakt mag worden. Bij een negatief oordeel wordt voor de gemiste toets een 1,0 toegekend. Bij een positief oordeel mag de leerling de toets alsnog maken. Tegen de beslissing van de examencommissie kan de kandidaat als eerste bij de locatiedirecteur in beroep gaan. Wanneer een kandidaat ongeoorloofd aan een toets heeft deelgenomen, wordt er ook géén beoordeling voor deze toets gegeven. De leerling kan in zo'n geval ook bij de examencommissie een verzoek doen de onterecht gemaakte toets toch mee te laten tellen.
11. Buiten de in art. 8 genoemde toetsen mag elke kandidaat meedoen aan de tweede toetsronde over een periode met het doel het behaalde cijfer uit de eerste toetsronde te verbeteren.
Voor het aantal toetsen waaraan een leerling op deze manier wil meedoen geldt het volgende:
Toetsweek 1 en 2: maximaal 2 toetsen
Toetsweek 3: maximaal 1 toets

Mondelinge toetsen kunnen, net als de kijk-/luistertoetsen, niet worden herkanst.

12. Als een kandidaat een toets zowel in de eerste als in de tweede ronde maakt telt het hoogste cijfer.
- III. Inleveren van handelingsdelen en van praktische opdrachten; beoordelingen in het kader van het profielwerkstuk
13. Een kandidaat krijgt de gelegenheid om een handelingsdeel voor de definitieve inleverdatum ter beoordeling aan te bieden. De examinerator geeft aan welke verbeteringen moeten worden aangebracht alvorens er beoordeling gegeven kan worden. Deze verbeteringen moeten voor de definitieve inleverdatum zijn aangebracht en het werk moet uiterlijk op deze datum ingeleverd worden.
14. Voor het bezoeken van open dagen tijdens toetsmomenten wordt geen verlof gegeven. Bezoekt een kandidaat desondanks, zonder toestemming van de school tijdens een toetsmoment een open dag, dan betekent dit een ongeoorloofde afwezigheid bij de betreffende toets. In dergelijke gevallen treedt art. II.10 in werking.

4.5 Berekening eindcijfer schoolexamen

De berekening van het Schoolexamencijfer van de vakken is in de PTA's vermeld
In SOM-Today zijn steeds online de actuele resultaten zichtbaar.

4.6 Regels ter vaststelling van de uitslag van het examen (De Slaag-zakregeling)

1. Een leerling kan pas toegelaten worden tot het centraal examen, indien hij het Schoolexamen heeft afgerond:
 - Alle toetsen en praktische opdrachten zijn gedaan en becijferd.
 - De vakken met alleen een Schoolexamen zijn afgerond.
 - Alle handelingsdelen zijn minimaal naar behoren beoordeeld.
 - Het profielwerkstuk is afgerond.
- N.B. Bij de afronding van cijfers bestaat er een verschil tussen vakken die alleen een schoolexamen kennen en vakken die ook nog een centraal examen hebben. Als een vak alleen een schoolexamen kent, is het cijfer hiervoor het eindcijfer voor dat vak afgerond tot een heel cijfer. Voorbeeld: een gemiddeld eindcijfer 6,45 of 6,49 wordt eerst afgekapt tot 1 decimaal, daarna afgerond tot een heel eindcijfer. Een

6,45 of 6,49 wordt zo eerst een 6,4 en vervolgens een 6. Op de eindlijst verschijnen daarmee alleen hele cijfers. Deze wijze van berekening geldt ook voor het combinatiecijfer. Dit is in lijn met de totstandkoming van de eindcijfers na het centraal examen.

2 Deze slaag/zakregeling geldt in het examenjaar 2024:

- geslaagd bij alles 6 of hoger
- geslaagd bij één 5 en de rest 6 of hoger
- geslaagd bij één 4, de rest 6 of hoger en gemiddeld 6,0
- geslaagd bij twee keer 5, of één 5 en één 4, de rest 6 of hoger en gemiddeld 6,0
- er wordt geen verschil gemaakt tussen cijfers voor vakken uit het profieldeel en cijfers voor andere vakken

Bovendien:

- Een examenkandidaat moet gemiddeld een voldoende halen voor het centraal schriftelijk examen. Een leerling is dus gezakt als het gemiddelde cijfer voor het CE lager is dan een **5.5**.
- Kandidaten mogen ten hoogste één vijf voor het eindcijfer van de kernvakken **Nederlands, Engels en wiskunde (A of B)** scoren. Voor leerlingen zonder wiskunde geldt dat ten hoogste één vijf voor Nederlands en Engels behaald mag worden. Een leerling is dus gezakt als a) er meer dan één vijf voor deze vakken wordt gescoord; b) er een vier of lager voor deze vakken wordt gescoord.
- Een kandidaat is niet geslaagd wanneer er een 3 of lager op z'n eindlijst voorkomt.
- Lichamelijke opvoeding wordt niet met een cijfer beoordeeld; ze moeten minimaal met een voldoende zijn afgerond.

Toelichting *combinatiecijfer*:

In het combinatiecijfer voor havo komen de volgende vier vakken: maatschappijleer, levensbeschouwing, ckv en het profielwerkstuk.

- De ondergrens voor de afzonderlijke vakken/onderdelen is 4. De eindcijfers worden gemiddeld. De resultaten van de vakken die onder het combinatiecijfer vallen, tellen in de berekening elk even zwaar mee. Het combinatiecijfer zelf wordt ook weer eerst afgekapt tot 1 decimaal, daarna afgerond tot een heel eindcijfer.
- Het telt mee als één cijfer in de slaag-/zakbepaling en kan dus ook eventuele onvoldoendes op de eindlijst compenseren, maar is zelf ook onderdeel van de eindlijst. De afzonderlijke cijfers voor deze vakken kunnen niet bij compensatie gebruikt worden.

3 Alle kandidaten hebben de mogelijkheid voor één vak van het CE I te herkansen.

4.7 Afwijkende wijze van examineren

Indien een kandidaat voldoet aan de regeling waardoor een afwijkende wijze van examineren is toegestaan, dan dient dit zo spoedig mogelijk via de verantwoordelijke voor de examinering te worden geregeld.

Ten aanzien van de aangepaste wijze van examineren geldt:

- a dat er een deskundigenverklaring moet zijn, die door een ter zake deskundig psycholoog of orthopedagoog is opgesteld,
- b dat de aanpassing in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende SE-toets of het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
- c dat een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan als daartoe in de deskundigenverklaring aanbevelingen worden gedaan en dat die door de school ook daadwerkelijk te realiseren zijn. De school is niet verplicht andere aanpassingen voor toetsing aan te bieden.

4.8 Afmelding wegens ziekte, andere vormen van overmacht en ongeoorloofde afwezigheid

Wanneer een leerling wegens ziekte of andere duidelijke vormen van overmacht verhinderd

is aan een toets voor het schoolexamen of een onderdeel van het centraal examen deel te nemen, moet dit op tijd van tevoren door de ouders/verzorgers aan het secretariaat tweede fase (bij toetsen schoolexamen) of de verantwoordelijke voor de examinering (bij centraal examen) medegedeeld worden en wel uiterlijk 's morgens op de betrokken dag, voor de aanvang van de toets of het examen.

In SOM vindt vanuit het secretariaat van de toetsing de controle plaats of de leerling een toets gemist heeft.

Een ziekmelding op dagen waarop toetsen vallen, geldt voor de hele dag. De ziekgemelde leerling mag op die dag niet meedoen aan de geplande toets en haalt die in tijdens de inhaalronde. Wordt achteraf geconstateerd dat een leerling na ziekmelding toch aan een toets heeft deelgenomen, dan kan deze toets ongeldig verklaard worden.

Leerlingen die voorafgaand aan een toets ongeoorloofd afwezig zijn, mogen op die dag eveneens niet deelnemen aan de geplande toets. Ook in die gevallen geldt, dat als achteraf geconstateerd wordt dat een leerling na ongeoorloofde afwezigheid in de ochtend op de dag van de toets toch aan die toets heeft deelgenomen, deze toets ongeldig verklaard kan worden.

4.9 Fraude en andere onregelmatigheden

Bijzondere aandacht uit het examenreglement verdienen onderwerpen als *onregelmatigheden, afwezigheid* en het *te laat komen*. Daarover is het volgende geregeld:

Indien een kandidaat zich ten aanzien van (een deel) van het eindexamen aan een *onregelmatigheid* (zie toelichting verderop) schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de rector of de gemandateerde maatregelen nemen. De maatregelen kunnen zijn:

- a) het toekennen van het cijfer 1,0 voor een toets / praktische opdracht van het schoolexamen of het centraal examen;
- b) het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meerdere toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
- c) het ongeldig verklaren van één of meer toetsen / praktische opdrachten van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
- d) het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na hernieuwd examen in door de rector of de gemandateerde aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, dan legt de kandidaat dat examen af in het volgend tijdvak van het centraal examen, of via de Staatsexamencommissie;
- e) Leerlingen die bij een toets te laat komen, wordt de toegang tot die toets ontzegd. Zij moeten een schriftelijk verzoek aan de examencommissie doen om de gemiste toets alsnog te mogen maken. De examencommissie neemt hierover het besluit. Alleen in geval van te laat komen door overmacht kan onder begeleiding een leerling tot het toetslokaal worden toegelaten.

De genoemde maatregelen kunnen al dan niet in combinatie met elkaar worden genomen.

Voordat de rector of de gemandateerde een beslissing neemt, wordt de kandidaat gehoord. De kandidaat mag zich laten bijstaan door een meerderjarige die hij zelf kiest. De rector of de gemandateerde deelt zijn beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat. In die mededeling wordt tevens aangegeven hoe de kandidaat binnen drie dagen na de beslissing, bij de "Commissie van Beroep" in beroep kan gaan tegen de genomen beslissing van de rector. (Zie ook paragraaf 4.10, de Commissie van Beroep). Van deze schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd een afschrift toegezonden aan de inspectie; bovendien aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien de kandidaat minderjarig is.

N.B. Onder een *onregelmatigheid* wordt in elk geval verstaan dat een kandidaat:

- Op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgt van opgaven van het schoolexamen en/of centraal examen;
- Tijdens het schoolexamen en/of centraal examen middelen bij zich heeft die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel andere middelen die de uitslag kunnen

beïnvloeden, zonder dat dit volgens de toetsinstructies of examenreglement is toegestaan. Hieronder vallen ook mobiele telefoons, smart watches, spiekbriefjes en aantekeningen/aanvullingen in de Binas of woordenboeken e.d., ook al zijn ze tijdens de toets niet gebruikt;

- Tijdens het schoolexamen en/of centraal examen mondeling, schriftelijk of op andere manier communiceert met een andere kandidaat zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder;
- Spiekt tijdens het schoolexamen en/of centraal examen;
- Zonder geldige reden, ter beoordeling van de rector, afwezig is gedurende een toets van het schoolexamen of één of meer toetsen van het centraal examen;
- Schriftelijk werk / een praktische opdracht niet binnen de gestelde termijn af heeft / inlevert, zonder dat er naar het oordeel van de verantwoordelijke voor de examinering sprake is van overmacht.

In alle gevallen waarin het Programma van toetsing en afsluiting tekort schiet, beslist de verantwoordelijke voor de examinering.

4.10 Commissie van beroep

Als bij de commissie in beroep wordt gegaan, stelt de commissie een onderzoek in en ze beslist binnen twee weken op het beroep; als de commissie daar aanleiding toe ziet, mag ze deze termijn met ten hoogste twee weken verlengen.

De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het examen geheel of gedeeltelijk af te leggen; indien het om (een deel van) het centraal examen gaat, zal dit in het volgende tijdvak moeten gebeuren.

De Commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat (en aan zijn ouders/verzorgers, indien de kandidaat minderjarig is), aan de rector en aan de inspectie.

Het adres van de commissie van beroep luidt: Commissie van Beroep
Postbus 864
7550 AW Hengelo

De beslissing van de commissie is bindend voor alle partijen.

4.11 Instructies voor eindexamenkandidaten.

Deze instructies volgen ruim voor het begin van het centraal examen.

4.12 Data centraal eindexamen havo eerste tijdvak (voorlopige gegevens)

datum	tijdstip	vak
Di 14 mei	09:00 – 11:30	muziek
	13:30 – 16:30	wiskunde A en B
Wo 15 mei	09:00 – 11:30	Duits
	13:30 – 16:30	economie
Do 16 mei	09:00 – 12:00	geschiedenis
	13:30 – 16:30	scheikunde
Vr 17 mei	09:00 – 12:00	xxx
	13:30 – 16:30	Nederlands
Di 21 mei	09:00 – 12:00	xxx
	13:30 – 16:00	Engels
Wo 22 mei	09:00 – 12:00	kunst algemeen
	13:30 – 16:00	Frans
Do 23 mei	09:00 – 12:00	xxx
	13:30 – 16:30	aardrijkskunde
Vr 24 mei	09:00 – 12:00	xxx
	13:30 – 16:30	natuurkunde
Ma 27 mei	09:00 – 12:00	xxx
	13:30 – 16:30	bedrijfseconomie
Di 28 mei	09:00 – 12:00	xxx
	13:30 – 16:30	biologie

Tweede tijdvak - herexamens (voorlopige gegevens)

datum	18 t/m 25 juni
	Nadere informatie hierover volgt later. 1)

- 1) De kandidaat die twee vakken moet doen die op hetzelfde tijdstip staan ingeroosterd, dient eerst het ene vak te doen, wordt in quarantaine gehouden en doet daarna het andere vak. Als de kandidaat ook 's middags een examenvak heeft, dient de school contact op te nemen met de inspectie.

4.13 Vrijstellingsregelingen voor leerlingen die doubleren

Leerlingen die doubleren kunnen vrijstelling krijgen voor het combinatiecijfer als dat een 6 of hoger is. Als het combinatiecijfer een 5 of lager is, zijn de leerlingen verplicht een onderdeel of onderdelen van een of meerdere vakken uit het combinatiecijfer opnieuw te doen. Op die manier kunnen zij het combinatiecijfer verbeteren.

Voor leerlingen die voor het combinatiecijfer een 6 of hoger hebben gehaald, bestaat deze mogelijkheid tot verbetering ook, maar is dan niet verplicht.

4.14 Overstappers van havo-5 naar vwo-5

Er zijn geen voorwaarden.

Inhaalprogramma:

ontbrekende domeinen (verplichte examenonderdelen) per vak van vwo-4

Vrijstelling (examenregeling): Deze leerlingen hebben vrijstelling voor levensbeschouwing, maatschappijleer en ckv. Het combinatiecijfer zal in dit geval bestaan uit alleen het cijfer voor het profielwerkstuk.

4.15 Havoleerlingen volgen vwo-niveau

Havoleerlingen kunnen het programma voor een bepaald vak of bepaalde vakken op vwo-niveau volgen. Zij maken de daarbij behorende vwo-schoolexamens. Ook nemen zij aan het eind van havo-5 deel aan het vwo-examen voor dat vak / die vakken.

De op vwo-niveau behaalde (school)examenresultaten komen ongewijzigd op de rapporten en eindlijst. Ze worden ook als zodanig in de slaag-/zakregeling meegerekend. Mocht een havo-leerling die vakken op vwo-niveau heeft afgerond op vwo 5 instromen, dan heeft hij voor die vakken vrijstelling. Voor de op deze wijze vrijkomende onderwijstijd moet in overleg met de leerling een alternatief programma samengesteld worden. Op de eindlijst staat aangegeven dat een vak op vwo-niveau is afgerond.

4.16 Cum Laude

Voor havo moet voor de vermelding van cum laude het gemiddelde van de (grote) vakken in het gemeenschappelijk deel en het combinatiecijfer, het profieldeel en het hoogste eindcijfer in het vrije deel samen minimaal 8,0 zijn. Bij 7,99 gemiddeld is geen sprake van cum laude. Geen enkel eindcijfer van alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling mag lager zijn dan een 6 en de kwalificatie voor LO moet ten minste "voldoende" zijn. Voor deze bepaling worden eventuele extra vakken buiten beschouwing gelaten. Een 5 voor een extra vak vormt geen probleem voor cum laude. Het combinatiecijfer mag niet lager zijn dan 6, maar de samenstellende onderdelen mogen wel lager zijn dan 6 (maar immers niet lager dan een 4). Een 9 voor maatschappijleer, een 6 voor levensbeschouwing, een 5 voor CKV en een 7 voor het profielwerkstuk levert gemiddeld een 7 op. Door de 5 voor CKV in dit voorbeeld vervalt de cum-laudevermelding niet.

DEEL III. PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING: DE VAKKEN

Op de volgende bladzijden staat de informatie van alle vakken m.b.t. de data en de stofomschrijving van de toetsen, de uiterste inleverdata van Praktische Opdrachten en Handelingsdelen (als die bekend zijn), de wegingsfactoren van de verschillende onderdelen en eventuele andere noodzakelijke informatie.

HAVO-5 2023-2024 / aardrijkskunde

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave
5	1	ts501	Wereld (B2 en B3) Wereldbeeld en Globalisering	90	T5	schrift	Hoogste, 1 herkansing	3		31-10-23	A 1 + B 2 + B 3	A 1 Geografische Benadering B 2 Samenhang en verschillen B 3 Mondiale processen en lokale effecten	CE en SE	Cijfer1-10
		ts502	Aarde (C2 en C3) Endogene en exogene processen paragraaf 1 en 2 en wateroverlast	120	T5		Hoogste, 1 herkansing	4		12-01-24	A1 + C 1 + C 2 + C 3	C 2 Samenhangen en verschillen C 3 Aarde als natuurlijk systeem	CE en SE	Cijfer1-10
		ts503	Ontwikkelingsland (D1 en D2) Brazilië en Klimaat	120	T5		Hoogste, 1 herkansing	4		20-03-24	A1 + D 1 en D 2	A1 D1 Gebiedskenmerken en D 2 Actuele vraagstukken B2	CE en SE	Cijfer1-10
		po501	A 2 geografisch onderzoek doen op lokaal en regionaal niveau (C1)		T5	schrift	Geen	2			A 1 en A 2	A 2 Geografisch onderzoek C 3	SE	Cijfer1-10

Eindcijfer havo-5: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers

Formule eindcijfer schoolexamen:

Eindcijfer havo-4 weging 20%

Eindcijfer havo-5 weging 80%

HAVO-5 2023-2024 / bedrijfseconomie

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave
5	1	ts501	Financieel Beleid	90	T5	schrift	Hoogste, 1 herkansing	1		30-10-23	F	Financieel Beleid	CE en SE	Cijfer1-10
		ts502	Verslaggeving	90	T5	schrift	Hoogste, 1 herkansing	1		17-01-24	G	Verslaggeving	CE en SE	Cijfer1-10
		ts503	CE Domeinen	90	T5	schrift	Hoogste, 1 herkansing	1		14-03-24	A, B, D, F & G	CE Domeinen	CE en SE	Cijfer1-10
		po501	Dossieropdrachten: Personeelsbeleid en Marketing		T5	schrift	Geen	1				C, E, H	Dossieropdrachten: Personeelsbeleid en Marketing, Keuzeonderdelen	CE en SE

Eindcijfer havo-5: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers

Formule eindcijfer schoolexamen:

Eindcijfer havo-4 weging 20%

Eindcijfer havo-5 weging 80%

HAVO-5 2023-2024 / biologie

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave
5	1	ts501	BVJ 5havo; Thema 1 Stofwisseling in de cel - BVJ 5havo; Thema 3 Vertering - BVJ 4havo; Thema 1 Inleiding in de biologie - BVJ 4havo; Thema 7 Ecologie en milieu	120	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	30		31-10-23		B1 (eiwitsynthese); B2 (stofwisseling van de cel); B3 (stofwisseling van het organisme); B8 (regulatie van ecosystemen); C1 (zelforganisatie van cellen); C2 (zelfregulatie van het organisme); C3 (zelforganisatie van ecosystemen); D4 (interactie in ecosystemen); F3 (biodiversiteit)	CE en SE	Cijfer1-10
		ts502	BVJ 5havo; Thema 2 DNA - BVJ 4havo Thema 2 Voortplanting - BVJ 4havo; Thema 3 Genetica - BVJ 4 havo; Thema 4 Evolutie	120	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	40		11-01-24		B1 (eiwitsynthese); B2 (stofwisseling van de cel); B3 (stofwisseling van het organisme); B4 (zelfregulatie van het organisme); C1 (zelforganisatie van cellen); C2 (zelfregulatie van het organisme); D1 (moleculaire interactie); D3 (seksualiteit); E1 (DNA-replicatie); E2 (levenscyclus van de cel); E3 (voortplanting van het organisme); E4 (erfelijke eigenschap); F1 (selectie); F2 (soortvorming); F3 (biodiversiteit)	CE en SE	Cijfer1-10
		hd501	HD1: practica, onderzoeken, eindopdrachten		HD	Praktisc	Geen	0		31-01-24		A Vaardigheden	CE en SE	Naar Behoren

HAVO-5 2023-2024 / biologie

5	1	ts503	BVJ 5havo; Thema 4 TransportBVJ 5havo; Thema 5 Gaswisseling en uitscheidingBVJ 4havo; Thema 5 Regeling, BVJ4 havo; Thema 6 Waarneming en gedrag	120	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	30	19-03-24		B2 (stofwisseling van de cel); B3 (stofwisseling van het organisme); B4 (zelfregulatie van het organisme); B6 (beweging van het organisme); B7 (waarneming door het organisme); D2 (gedrag en interactie)	CE en SE	Cijfer1-10
		hd502	HD2: practica, onderzoeken, eindopdrachten		HD	Praktisc	Geen	0	07-04-24	A	Vaardigheden	CE en SE	Naar Behoren

Formule cijfer schoolexamen: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers in havo 5

HAVO-5 2023-2024 / ckvc

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave
5	1	po501	Grote Onderzoeksopdracht (GO1) Deel 1: Theoretisch onderzoek naar een onderwerp op het gebied van kunst en cultuur i.c.m. één of meerdere disciplines en dimensies. Inleveren theoretisch onderzoek + globaal idee praktische verwerking.	T5			Geen	2			ABCD	A=verkennen B=verbreden C=verdiepen D=verbinden	SE	Cijfer1-10
		hd501	Grote Onderzoeksopdracht (GO2). Deel 2: Tussentijdse verantwoording. Praktijkdeel in het verlengde van het onderzoek. Idee uitleggen a.d.h.v. een inzichtelijk proces.	T5			Geen	0			ABCD	A=verkennen B=verbreden C=verdiepen D=verbinden	SE	Naar Behoren
		hd502	Live activiteit/ culturele activiteit zelf ondernemen (tenzij georganiseerd door de school). Culturele Activiteit Professionals (CAP4)	T5			Geen	0			AB	A=verkennen B=verbreden	SE	Naar Behoren
		po502	Grote Onderzoeksopdracht (GO3). Deel 3: Praktische verwerking. Presenteren van het praktijkdeel (uitwerking & inhoud verantwoorden en verbanden leggen met één of meerdere dimensies.	T5			Geen	2			ABCD	A=verkennen B=verbreden C=verdiepen D=verbinden	SE	Cijfer1-10

Eindcijfer havo-5: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers

Formule eindcijfer schoolexamen:

Eindcijfer havo-4 weging 20%

Eindcijfer havo-5 weging 80%

HAVO-5 2023-2024 / Duitse taal

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave	
5	1	ts501	Literatuurgeschiedenis	60	T5	schrift	Hoogste, 1 herkansing	10		27-10-23	E		SE	Cijfer1-10	
		tm501	Gespreksvaardigheid	20	T5	monde	Geen	20				C		SE	Cijfer1-10
		tm502	Spreekbeurt – posterpresentatie	15	T5	monde	Geen	20				C		SE	Cijfer1-10
		ts502	Schrijftoets	120	T5	schrift	Hoogste, 1 herkansing	20			17-01-24	D		SE	Cijfer1-10
		ts503	Cito kijk- en luisteroets	60	T5	schrift	Geen	20			22-01-24	B		SE	Cijfer1-10
		tm503	Pitch gelezen boeken: minimaal 4 (boekvergelijking)	10	T5	monde	Geen	10					E		SE

Formule cijfer schoolexamen: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers in havo 5

HAVO-5 2023-2024 / economie

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave
5	1	ts501	deel module 5 & Module 6: Speltheorie & Risico en rendement.	90	T5	schrift	Hoogste, 1 herkansing	1		27-10-23	F&G	Speltheorie & Risico & informatie	CE en SE	Cijfer1-10
		ts502	Module 7: Economische groei.	90	T5	schrift	Hoogste, 1 herkansing	1		15-01-24	H	Welvaart en groei	CE en SE	Cijfer1-10
		ts503	Module 8: Conjunctuur en economisch beleid.	90	T5	schrift	Hoogste, 1 herkansing	1		15-03-24	I	Goede tijden, slechte tijden	CE en SE	Cijfer1-10

Eindcijfer havo-5: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers

Formule eindcijfer schoolexamen:

Eindcijfer havo-4 weging 20%

Eindcijfer havo-5 weging 80%

HAVO-5 2023-2024 / Engelse taal

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave	
5	1	ts501	Toets schrijfvaardigheid: Formele brief: Sollicitatiebrief / Klachtenbrief B1(writing reader)	120	T5	schrift	Hoogste, 1 herkansing	40		20-03-24	D	Schrijfvaardigheid	SE	Cijfer1-10	
		tl501	Toets kijk- en luistervaardigheid: Cito audio- en videotoets B2	60	T5	schrift	Geen	30		24-01-24	B	Luistervaardigheid	SE	Cijfer1-10	
		tm501	Toets gespreksvaardigheid: Gesprek in het Engels in tweetallen B1+	15	T5	monde	Geen	30				C	Gespreksvaardigheid	SE	Cijfer1-10
		hd501	Literatuur: een goedgekeurd persoonlijk leesportfolio over drie gelezen boeken (niveau C4-5 / C5)		T5	schrift	Geen	0				E	Literatuur	School	Handelingsdeel

Formule cijfer schoolexamen: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers in havo 5

HAVO-5 2023-2024 / Franse taal

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave
5	1	po501	Inleveren literatuurproject		PO	schrift	Geen	15		24-11-23	E		SE	Cijfer1-10
		ts501	Schrijfvaardigheid	90	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	30		15-03-24	D/F		SE	Cijfer1-10
		tl501	Kijk- en luistertoets (Cito)	60	TL	Digitaal	Geen	25		29-01-24	B		SE	Cijfer1-10
		tm501	Spreekvaardigheid	15	TM	monde	Geen	30		06-03-24	C/F		SE	Cijfer1-10
		t5011	mondeline presentatie	5	TM	monde	Geen	0	1	06-03-24			SE	Cijfer1-10
		t5012	gespreksvaardigheid	10	TM	monde	Geen	0	3	06-03-24			SE	Cijfer1-10
		hd501	Portfolio / handelingsdeel: Leesboek B/BC		HD	schrift	Geen	0		29-03-24	E		SE	Naar Behoren

Formule cijfer schoolexamen: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers in havo 5

HAVO-5 2023-2024 / geschiedenis

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave
5	1	ts501	HC Brits Imperium	90	T5		Hoogste, 1 herkansing	2		01-11-23	B	Oriëntatiekennis	CE en SE	Cijfer1-10
		ts502	HC Duitsland in Europa	90	T5		Hoogste, 1 herkansing	2		11-01-24	C	Thema's	CE en SE	Cijfer1-10
		ts503	Tijdvakkenoets, met nadruk op tijdvak 9 en 10 en HC Nederland na 1948	120	T5		Hoogste, 1 herkansing	3		18-03-24	A	Oriëntatiekennis	CE en SE	Cijfer1-10

Eindcijfer havo-5: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers

Formule eindcijfer schoolexamen:

Eindcijfer havo-4 weging 20%

Eindcijfer havo-5 weging 80%

HAVO-5 2023-2024 / kunst beeldend

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave
5	1	po501	• 3D eindexamenwerk n.a.v. gekozen thema (1 werkstuk + proces)		T5		Geen	3			A en B	A: vaktheorie B: praktijk	SE	Cijfer1-10
		po502	• 2D eindexamenwerk n.a.v. gekozen thema (2 werkstukken + proces)		T5		Geen	3			A en B	A: vaktheorie B: praktijk	SE	Cijfer1-10
		ts501	KUA computertoets: Massacultuur & Postmodernisme in de tweede helft van de 20ste eeuw.	90	T5		Hoogste, 1 herkansing	1		16-01-24	A, B en C	A: vaardigheden B: invalshoeken voor reflectie C: massacultuur	CE en SE	Cijfer1-10
		ts502	KUA computertoets Hofcultuur in de zestiende enzeventiende eeuw	90	T5		Hoogste, 1 herkansing	1		18-03-24	A, B en C	A: vaardigheden B: invalshoeken voor reflectie C: examenonderwerp	CE en SE	Cijfer1-10

Eindcijfer havo-5: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers

Formule eindcijfer schoolexamen:

Eindcijfer havo-4 weging 20%

Eindcijfer havo-5 weging 80%

HAVO-5 2023-2024 / levensbeschouwing

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deeltoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaat- weergave
5	1	ts501	Hoofdstuk 16: Bewust & meer	60	T5	schrift	Hoogste, 1 herkansing	1		30-10-23			School	Cijfer1-10
		po501	Hoofdstuk 17: Geluk + Portfolio-opdracht inspiratie/ zingeving + Pitch		T5	schrift	Geen	1					School	Cijfer1-10

Eindcijfer havo-5: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers

Formule eindcijfer schoolexamen:

Eindcijfer havo-4 weging 20%

Eindcijfer havo-5 weging 80%

HAVO-5 2023-2024 / lichamelijke opvoeding

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave	
5	1	hd501	Vaardigheden en de technieken van Spel		HD	Praktisc	Geen	0			A & B	Vaardigheden en Bewegen	SE	OVG	
		hd502	Vaardigheden en de technieken van turnen		HD	Praktisc	Geen	0			A & B	Vaardigheden en Bewegen	SE	OVG	
		hd503	Vaardigheden en de technieken van Atletiek		HD	Praktisc	Geen	0				A & B	Vaardigheden en Bewegen	SE	OVG
		hd505	Lesgeefopdracht		HD	Praktisc	Geen	0				C	Bewegen en regelen	SE	OVG
		hd504	Vaardigheden en de technieken van bewegen op muziek		HD	Praktisc	Geen	0				A & B	Vaardigheden en Bewegen	SE	OVG
		hd506	Sportoriëntatie Volg minimaal 1 keuzeactiviteit op de sportoriëntatiedag.		HD	Praktisc	Geen	0				B	Bewegen	SE	Naar Behoren
		hd507	Sportverslag Schrijf 1 A4 over jouw sportcarrière op de middelbare school en vrije tijd.		HD	schrift	Geen	0				A & E	Vaardigheden & Bewegen en samenleving	SE	Naar Behoren
		hd508	Ontwerp een trainingsprogramma voor eigen gezondheid.		HD	Praktisc	Geen	0				D	Bewegen en gezondheid	SE	OVG

HAVO-5 2023-2024 / maatschappijleer

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaat-weergave
5	1	ts501	Thema Parlementaire democratie: paragraaf vanaf 3.4 Thema Pluriforme samenleving: vanaf paragraaf 4.1	90	T5		Hoogste, 1 herkansing	3		12-01-24		C: Parlementaire democratie D: Pluriforme samenleving	SE	Cijfer1-10
		tm501	Thema Verzorgingsstaat – les verzorgen (uit 6 onderwerpen)	50	T5		Geen	2				A: Vaardigheden E: Verzorgingsstaat	SE	Cijfer1-10

Eindcijfer havo-5: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers

Formule eindcijfer schoolexamen:

Eindcijfer havo-4 weging 20%

Eindcijfer havo-5 weging 80%

HAVO-5 2023-2024 / muziek

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave
5	1	ts501	Computertoets Muziek Classicisme en Romantiek. Stof Musicbox N.1, Bijbehorende muziektheorie, analyse en solfège	90	T5	Digitaal	Geen	1		01-11-23	A1, A2, A3	A1 = Waarnemen en weten A2 = Analyseren en interpreteren A3 = Muziek en cultuur	CE en SE	Cijfer1-10
		tm501	Praktische solfège-toets individueel: Zingen: toonladders, a prima vista, koorrepertoire. Spelen: ritme tikken. Horen: intervallen, drieklanken, harmonische functies, dictee	45	T5	monde	Geen	2			A1,B1	A1 = Waarnemen en weten B1 = zingen en spelen	SE	Cijfer1-10
		po501	Eindexamenpresentatie: Zingen, spelen. Kunstmuziek, wereldmuziek, cover, eigen werk & jazz	120	T5	Praktisc	Geen	2			B1, B2	B1= Zingen en spelen B2 = Componeren en improviseren	SE	Cijfer1-10
		hd501	Excursie Artez Muziekproductie		T5	monde	Geen	0			B1, B2, C	B1 = Zingen en spelen B2 = Componeren en improviseren C = Oriëntatie op studie en beroep	SE	Naar Behoren
		ts502	Computertoets Moderne en Hedendaagse muziek. Stof Musicbox N.1, Bijbehorende muziektheorie, analyse en solfège.	90	T5	Digitaal	Geen	1		15-03-24	A1, A2, A3	A1 = Waarnemen en weten A2 = Analyseren en interpreteren A3 = Muziek en cultuur	CE en SE	Cijfer1-10

Eindcijfer havo-5: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers

Formule eindcijfer schoolexamen:

Eindcijfer havo-4 weging 20%

Eindcijfer havo-5 weging 80%

HAVO-5 2023-2024 / natuurkunde

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave	
5	1	ts501	H7 Muziek en telecommunicatie, H1 Elektriciteit	90	T5		Hoogste, 1 herkansing	30		30-10-23	B1 + G1	B1 Informatieoverdracht en G1 Gebruik van elektriciteit		Cijfer1-10	
		ts502	H8 Arbeid en energie, H2 Beweging, H3 Materialen, H4 Krachten	90	T5		Hoogste, 1 herkansing	30		11-01-24	C1, C2, D2	C2 Energieomzettingen en C1 Kracht en beweging en D2 functionele materialen		Cijfer1-10	
		ts503	H9 Zonnestelsel en heelal, H5 Ioniserende straling, modelstudie	90	T5		Hoogste, 1 herkansing	30		18-03-24	A7, E1 en I2	I2 Modelstudie en E1 Zonnestelsel en heelal		Cijfer1-10	
		po501	PO Muziekinstrument		T5		Geen	10					I3 Ontwerp		Cijfer1-10
		hd501	Keuzemodule A		HD		Geen	0				B3, E2 of F of G2, A1 t/m A5	B3 Optica of E2 Aarde en klimaat of F Menselijk lichaam of G2 Technische automatisering*		OVG
		hd502	Keuzemodule B		HD		Geen	0				B3, E2, F, G2	B3 Optica of E2 Aarde en klimaat of F Menselijk lichaam of G2 Technische automatisering*		OVG
		hd503	Videometen / meettechniek		HD		Geen	0					I1 Experiment		OVG

Formule cijfer schoolexamen: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers in havo 5

HAVO-5 2023-2024 / Nederlandse taal

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave
5	1	ts501	Historische letterkunde	90	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	20		26-10-23	E	Literatuur	SE	Cijfer1-10
		ts502	Spelling en formuleren	90	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	20		15-01-24	C	Schrijfvaardigheid	SE	Cijfer1-10
		ts503	Betoog / beschouwing	120	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	20		14-03-24	C/D	Schrijfvaardigheid , Argumentatieve vaardigheden	SE	Cijfer1-10
		tm501	Literatuurmondeling (datum is leeslijst 8 boeken inleveren)	60	TM	monde	Geen	30		16-02-24	E	Literatuur	SE	Cijfer1-10
		tm502	Debat	10	TM	monde	Geen	10			B/D	Mondelinge taalvaardigheid, Argumentatieve vaardigheden	SE	Cijfer1-10

Formule cijfer schoolexamen: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers in havo 5

HAVO-5 2023-2024 / profielwerkstuk

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave
5	1	po501	Verslag			PO	Geen	45						Cijfer1-10
		po502	PWS markt / Presentatie			PO	Geen	15						Cijfer1-10
		po503	Proces (o.a. omgaan met feedback, afspraken nakomen, initiatief tonen)			PO	Geen	15						Cijfer1-10

Algemeen:

Het profielwerkstuk (PWS) is een examenonderdeel dat in twee leerjaren wordt uitgevoerd. Leerlingen starten hun werkzaamheden in het voorexamenjaar en ronden die af in het eindexamenjaar.

Een PWS is interdisciplinair, dat wil zeggen dat het een combinatie vormt van ten minste twee schoolvakken, waarvan er één een profielvak is.

De werkzaamheden voor het PWS worden door de begeleiders op vier momenten beoordeeld. Elk van deze beoordelingsmomenten levert een cijfer op met een eigen gewing. Het totaalcijfer voor PWS wordt in het eindexamenjaar genoteerd en maakt deel uit van het combinatiecijfer op de eindlijst.

De leerlingen ontvangen hiervoor een instructieboekje.

Eindcijfer Havo-4/5: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers

HAVO-5 2023-2024 / scheikunde

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deoltoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave
5	1	po501	Practica individueel		PO	Praktisc	Geen	15			A, C, D	Vaardigheden , Kennis van chemische processen en kringlopen , Ontwerpen en experimenten in de chemie	CE en SE	Cijfer1-10
		ts501	Hoofdstukken 7, 8, 9 en 10, t/m 10.3 + basis*	90	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	25		01-11-23	A, B, C, D, E	Kennis van stoffen en materialen Kennis van chemische processen en kringlopen Ontwerpen en experimenten in de chemie Innovatieve ontwikkelingen in de chemie Processen in de chemische industrie Maatschappij en chemische technologie	CE en SE	Cijfer1-10
		ts502	Hoofdstukken 11 en 12 + voorgaande toets + basis*	90	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	25		17-01-24	B, C, D, E, F, G	Kennis van stoffen en materialen Kennis van chemische processen en kringlopen Ontwerpen en experimenten in de chemie Innovatieve ontwikkelingen in de chemie Processen in de chemische industrie Maatschappij en chemische technologie	CE en SE	Cijfer1-10

HAVO-5 2023-2024 / scheikunde

5	1	ts503	Hoofdstukken 1 t/m 14 met accent op 10.4 , 13 en 14 + basis*	120	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	35	14-03-24	B, C, D, E, F, G	Kennis van stoffen en materialen Kennis van chemische processen en kringlopen Ontwerpen en experimenten in de chemie Innovatieve ontwikkelingen in de chemie Processen in de chemische industrie Maatschappij en chemische technologie	CE en SE	Cijfer1-10
---	---	-------	--	-----	----	---------	-----------------------	----	----------	------------------	---	----------	------------

Formule cijfer schoolexamen: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers in havo 5

HAVO-5 2023-2024 / wiskunde A

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave
5	1	ts501	Statistiek, Handig tellen: H2, H4, H7, H10	120	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	33		26-10-23	A, B, E	Vaardigheden, Algebra en tellen, Statistiek	CE en SE	Cijfer1-10
		ts502	Formules, verbanden en herleiden: H1, H3, H6, H9	150	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	33		16-01-24	A, B, C	Vaardigheden, Algebra en tellen, Verbanden	CE en SE	Cijfer1-10
		ts503	Verbanden, Veranderingen, Herleiden: H1, H5, H6, H11	150	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	34		19-03-24	A, B, C, D	Vaardigheden, algebra en tellen, Verbanden, Verandering	CE en SE	Cijfer1-10

Formule cijfer schoolexamen: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers in havo 5

HAVO-5 2023-2024 / wiskunde B

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave
5	1	ts501	Algebra: H1, H4, H5, H9, H11	120	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	33		26-10-23	A, B	Vaardigheden, Functies, grafieken en vergelijkingen	CE en SE	Cijfer1-10
		ts502	Meetkunde en vaardigheden: H3, H7, H10	150	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	33		16-01-24	A, C	Vaardigheden, Meetkundige berekeningen	CE en SE	Cijfer1-10
		ts503	Verandering, algebra, goniometrie: H2, H6, H8, H11	150	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	34		19-03-24	A, B, D	Vaardigheden, Functies, grafieken en vergelijkingen, Toegepaste analyse	CE en SE	Cijfer1-10

Formule cijfer schoolexamen: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers in havo 5

HAVO-5 2023-2024 / wiskunde D

Leer jaar	Per.	Toets code	Toetsomschrijving	Duur	Soort	Vorm	Herkansing	Weging examen dossier	Weging deelttoets	Datum toets	Domeincode	Domeinomschrijving	Soort examenstof	Resultaatweergave
5	1	ts501	Kansrekening: H1, H3, H5, H7, H10	150	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	25		31-10-23	A, B	Vaardigheden, Statistiek en kansberekening	SE	Cijfer1-10
		ts502	Meetkunde, functies : H2, H4, H6, H11, H12	150	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	25		12-01-24	A, C, E	Vaardigheden, Ruimte meetkunde, Keuzeonderwerpen	SE	Cijfer1-10
		ts503	Groeiprocessen, differentiëren: H8, H9	150	TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	25		20-03-24	A, D, E	Vaardigheden, Keuzeonderwerpen	SE	Cijfer1-10
		Hd501	Wiskunde in technologie		HD	Praktisc	Geen	0		31-03-24	D	Wiskunde in technologie	SE	Naar Behoren
		Ts504	Deelname wiskundewedstrijd		TT	schrift	Hoogste, 1 herkansing	25		08-04-24	E	Keuzeonderwerpen	SE	Cijfer1-10

Formule cijfer schoolexamen: eindgemiddelde van alle behaalde SE-cijfers in havo 5